

روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

قوه قضائیه

شامل: قوانین - مذاکرات مجلس شورای اسلامی - رویه‌های قضائی - عهدنامه‌ها - آئیننامه‌ها

WWW.RRK.IR
WWW.DASTOUR.IR

تصویب‌نامه‌ها - تصمیم‌نامه‌ها - اساسنامه‌ها و آگهیها

تک شماره ۱۵۰۰ تومان

صفحه	دستگاه اجراءکننده	تاریخ تصویب	عنوان مندرجات (قوانین و مقررات و مصوبات آراء وحدت رویه)
۱	قوه قضائیه	۱۳۹۸/۵/۱۳	دستورالعمل تشکیل مجتمع تخصصی ویژه رسیدگی به جرائم اقتصادی تهران
۳	قوه قضائیه	۱۳۹۸/۵/۱۵	بخشنامه شماره ۹۰۰۰/۵۵۷۱۱/۱۰۰ ریاست محترم قوه قضائیه در خصوص «اعطای مرخصی به زندانیان به مناسبت عید سعید غدیر خم»
۳	شعب دیوان عدالت و سایر مراجع اداری	۱۳۹۸/۳/۷	رأی شماره ۳۱۳ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

ب) آیین‌نامه: آیین‌نامه اجرایی نحوه رسیدگی به جرایم اخلاک‌گران در نظام اقتصادی کشور، مصوب ۹۷/۸/۲۳ رییس قوه قضائیه؛

پ) شورا: شورای مشورتی و نظارتی مجتمع

ماده ۲- اهداف و مأموریت‌های مجتمع عبارتند از:

الف) پیشگیری از بروز جرائم و مفاسد اقتصادی؛

ب) همکاری با نهادهای ذیربط جهت اصلاح ساختارهای فسادزا و تحقق شفافیت در فعالیت‌های اقتصادی؛

پ) ایجاد تمرکز و ساختار متناسب در دادگستری در جهت مبارزه با مفاسد و جرائم اقتصادی؛

ت) اتخاذ سیاست کیفری متناسب و برخوردار از سرعت، دقت و بازدارندگی در رسیدگی به جرائم اقتصادی؛

ث) ارتقاء کارآمدی و تقویت ارتباط و تعامل فی‌مابین مرجع قضایی و ضابطان در رسیدگی به پرونده‌های مربوط؛

ج) ایجاد زمینه برای اطلاع‌رسانی مناسب در جهت اقناع افکار عمومی.

ماده ۳- ارکان مجتمع عبارتند از:

۱- شورا؛

۲- رئیس مجتمع؛

۳- دادگاههای ویژه شامل دادگاههای کیفری ۲، کیفری یک، انقلاب (شعب موضوع آیین‌نامه) تجدیدنظر استان تهران؛

۴- دادر، شامل معاون دادستان، شعب دادر، بازپرسی، اظهارنظر و اجرای احکام.

ماده ۴- اعضای شورا عبارتند از:

۱- معاون اول قوه قضائیه، رییس شورا؛

۲- رییس کل دادگستری استان تهران، نائب رییس شورا؛

۳- سخنگوی قوه قضائیه؛

قوانین و مقررات عمومی

شماره ۹۰۰۰/۵۸۱۴۳/۱۰۰

جناب آقای اکبر پور

رئیس محترم هیأت مدیره و مدیرعامل روزنامه رسمی کشور

تصویر دستورالعمل شماره ۹۰۰۰/۵۷۳۱۰/۱۰۰ مورخ ۱۳۹۸/۵/۱۹ ریاست محترم قوه قضائیه در خصوص «تشکیل مجتمع ویژه رسیدگی به جرائم اقتصادی تهران» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ایفاد می‌گردد.

مدیرکل دبیرخانه قوه قضائیه - دکتر محسن محدث

شماره ۹۰۰۰/۵۷۳۱۰/۱۰۰

دستورالعمل تشکیل مجتمع تخصصی ویژه رسیدگی به جرائم اقتصادی تهران

مقدمه:

به منظور انجام بهینه وظائف قوه قضائیه در مسائل اقتصادی جامعه، پیشگیری از وقوع مفاسد و جرائم اقتصادی، حمایت از سرمایه‌گذاری سالم، تدوین سیاست کیفری مناسب و بازدارنده، تهیه پیوسته‌های اطلاع‌رسانی متناسب، مبارزه و مقابله قاطع با مجاری فساد، تسریع در تعقیب، تحقیق، رسیدگی، صدور حکم و اجرای احکام و در اجرای قانون مجازات اسلامی و مقررات آیین دادرسی کیفری، به ویژه ماده ۵۶۶ و تبصره آن، «دستورالعمل تشکیل مجتمع تخصصی ویژه رسیدگی به جرائم اقتصادی تهران»، به شرح مواد آتی است.

ماده ۱- اصطلاحات بکار رفته در این دستورالعمل در معانی مشروح زیر می‌باشد:

الف) مجتمع: مجتمع تخصصی ویژه رسیدگی به جرائم اقتصادی تهران؛

۴- دادستان عمومی و انقلاب تهران؛

۵- رییس مرکز حفاظت و اطلاعات قوه قضائیه؛

۶- رییس سازمان بازرسی کل کشور؛

۷- رییس کل دادگاههای عمومی و انقلاب تهران؛

۸- رییس مجتمع (دبیر شورا)؛

۹- رییس مرکز رسانه قوه قضائیه.

تبصره - با تشخیص و دعوت رییس یا نایب رییس شورا از نمایندگان ضابطان (نیروی انتظامی جمهوری اسلامی، وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی و سازمان اطلاعات سپاه) به عنوان مدعو جهت شرکت در جلسه دعوت بعمل می‌آید.

ماده ۵ - وظائف شورا:

الف) تدوین سیاست‌های پیشگیرانه و کیفری مناسب در حوزه مفاسد و جرائم اقتصادی؛

ب) پیگیری اصلاح ساختارهای فسادزا و غیرشفاف در حوزه‌های مختلف اقتصادی؛

پ) هماهنگی و پیگیری در جهت انتخاب ضابطان کارآمد متخصص و آموزش دیده متناسب با مأموریت‌های مجتمع؛

ت) ارائه مشاوره‌های قضایی به قضات مجتمع، به ویژه در پرونده‌های کلان و ملی؛

ث) نظارت بر روند آموزش و دانش افزایی و تامین نیازمندیها و حفظ منزلت و کرامت قضات و مراجعین؛

ج) پایش و ارزیابی عملکرد مجتمع در سطوح مختلف و ارائه گزارشهای نوبه‌ای آن به رییس قوه قضائیه به صورت فصلی؛

چ) شناسایی خलाها قانونی در حوزه جرایم اقتصادی و مأموریت‌های مجتمع و اقدام برای رفع آن از طریق معاونت حقوقی قوه قضائیه.

ماده ۶ - ریاست مجتمع به عهده یکی از معاونین رییس کل دادگستری استان تهران خواهد بود که با پیشنهاد رییس کل و ابلاغ ویژه رییس قوه قضائیه به این سمت منصوب می‌گردد.

ماده ۷ - رییس مجتمع حداقل دارای دو معاون تحت عنوان معاون اجرایی و معاون قضایی خواهد بود که به پیشنهاد رییس کل استان و با ابلاغ ویژه رییس قوه قضائیه منصوب می‌گردند.

تبصره - معاون قضایی مجتمع یکی از معاونین قضایی رییس کل دادگاههای عمومی و انقلاب تهران خواهد بود.

ماده ۸ - ارجاع پرونده به شعب تجدیدنظر و کیفری یک توسط رییس مجتمع و به شعب کیفری ۲ و انقلاب توسط معاون قضایی انجام می‌پذیرد.

تبصره - ارجاع پرونده‌ها به شعب موضوع استجازه برابر آیین‌نامه خواهد بود.

ماده ۹ - معاون دادستان و سرپرست دادرسی ویژه رسیدگی به جرائم اقتصادی با پیشنهاد دادستان عمومی و انقلاب تهران و تأیید رییس مجتمع و رییس کل دادگستری و تصویب و ابلاغ رییس قوه قضائیه منصوب خواهد شد.

تبصره - سرپرست دادرسی ویژه رسیدگی به جرائم اقتصادی دارای دو معاون در امور قضایی و اجرای احکام خواهد بود که همانند معاون دادستان انتخاب و منصوب می‌گردند.

ماده ۱۰ - کلیه قضات دادسرا و دادگاههای مجتمع برابر ضوابط آیین‌نامه تعیین گروههای شغلی قضات با تصویب کمیسیون نقل و انتقالات و ابلاغ رییس قوه قضائیه منصوب و از مزایای یک گروه شغلی بالاتر، موضوع تبصره ۵ ماده ۸ آیین‌نامه مربوط برخوردار می‌شوند.

ماده ۱۱ - صلاحیت و حوزه تخصصی مجتمع با رعایت صلاحیت‌های ذاتی و محلی در موضوعات کیفری، مشتمل بر امور زیر می‌باشد.

الف) رشاء و ارتشاء؛

ب) اختلاس؛

پ) اعمال نفوذ برخلاف حق و مقررات قانونی در صورت تحصیل مال توسط مجرم یا دیگری؛

ت) مداخله وزرا، نمایندگان مجلس و کارمندان در معاملات دولتی و کشوری؛

ث) تبانی در معاملات دولتی؛

ج) اخذ پورسانت در معاملات خارجی؛

چ) تعدیات مأموران دولتی نسبت به دولت؛

ح) جرائم گمرکی؛

خ) جرائم مالیاتی؛

د) پولشویی؛

ذ) اخلال در نظام اقتصادی؛

ر) تصرف غیرقانونی در اموال عمومی یا دولتی و یا تزییع آن؛

ز) تحصیل مال از طریق نامشروع؛

ژ - جرائم موضوع فصل ششم قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران.

تبصره ۱ - در جرائم مذکور به پرونده‌هایی در مجتمع رسیدگی می‌شود که میزان مال موضوع جرائم ارتكابی یا عوائد حاصل از آن ۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال یا بیش از آن باشد.

تبصره ۲ - چنانچه مرتكب از اشخاص مذکور در ماده (۳۰۷) قانون آیین دادرسی کیفری (مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۴) و یا از مشاوران و وزراء، بالاترین مقام سازمان‌ها، شرکته‌ها و مؤسسه‌های دولتی و نهاده‌ها و مؤسسه‌های عمومی غیردولتی، مدیران کل، مدیران مؤسسه‌ها، سازمان‌ها، ادارات دولتی و نهاده‌ها و مؤسسه‌های عمومی غیردولتی، رؤسای دانشگاهها و مراکز آموزش عالی، شهرداران مرکز استان یا سرپرستان هر یک از سمت‌های مذکور باشد بدون رعایت نصاب مقرر، به اتهامات آنان در دادسرا و دادگاههای مجتمع رسیدگی می‌شود.

تبصره ۳ - پرونده‌های جرائم اقتصادی کمتر از نصاب مذکور در این ماده با توجه به حساسیت و اهمیت موضوع و با پیشنهاد دادستان تهران و تأیید رییس مجتمع، در این مجتمع رسیدگی می‌شود.

تبصره ۴ - در موارد تعدد ارتكاب جرایم موضوع این ماده و یا ارتكاب آن بصورت سازمان یافته، جمع ارزش اموال موضوع جرایم ارتكابی و عواید حاصل از آنها ملاک رسیدگی در مجتمع است.

تبصره ۵ - بازنگری در نوع جرائم و نصاب آن در مجتمع با پیشنهاد شورا و تصویب رییس قوه قضائیه صورت می‌گیرد.

ماده ۱۲ - کلیه پرونده‌های واصله به مجتمع قبل از ثبت توسط سرپرست دادسرا یا یکی از معاونین وی بررسی و چنانچه مشمول حوزه تخصصی مجتمع نباشد ظرف حداکثر ۲۴ ساعت به سایر نواحی دادسرای تهران ارسال می‌گردد.

تبصره - در موارد خاص برابر نظر دادستان عمومی و انقلاب تهران اقدام خواهد شد.

ماده ۱۳ - ارجاع پرونده‌های اخلال در نظام اقتصادی کشور (موضوع آیین‌نامه) که در دادسراهای سایر استانها رسیدگی شده به شعب ویژه دادگاه در تهران تابع آیین‌نامه خواهد بود.

ماده ۱۴ - تعقیب و رسیدگی نسبت به برخی از پرونده‌های مهم و کلان اقتصادی که در خارج از حوزه قضایی تهران رخ داده است در صورت صلاحدید رییس قوه قضائیه و از طریق احاله برابر ماده ۴۲۰ قانون آیین دادرسی کیفری به مجتمع ارجاع خواهد شد.

ماده ۱۵ - با تصویب و اجرای این دستورالعمل دادسراهای ویژه اموراتصادی، پولی و بانکی، شعب بازپرسی عهده دار رسیدگی به پرونده‌های موضوع آیین‌نامه و نیز شعبی از دادسرای کارکنان دولت که عهده‌دار رسیدگی به جرائم اقتصادی کارکنان دولت می‌باشند، تحت عنوان دادسرای ویژه رسیدگی به جرائم اقتصادی به مجتمع منتقل خواهند شد.

ماده ۱۶ - نمایندگان کلیه نهادهای کاشف جرائم اقتصادی و نیز ضابطان دادگستری اعم از سازمان بازرسی کل کشور، وزارت اطلاعات، سازمان اطلاعات سپاه، نیروی انتظامی، همچنین سازمان ثبت اسناد و املاک، به منظور هماهنگی هر چه بیشتر و تسریع در فرایندهای قضایی باید در مجتمع مستقر گردند.

ماده ۱۷ - رییس مجتمع و معاون دادستان می‌توانند با هماهنگی مراجع ذیصلاح نسبت به کارگیری کارشناسان و مشاوران متخصص به صورت مأموریت (تمام وقت یا پاره‌وقت) از میان شاغلان در قوه قضائیه یا سایر ادارات و سازمانهای دولتی اقدام نمایند.

ماده ۱۸ - برای انجام کارشناسی‌های مورد نیاز با هماهنگی کانون کارشناسان رسمی دادگستری و مرکز وکلاء، کارشناسان و مشاوران خانواده قوه قضائیه، تیم‌های کارشناسی متخصص و مورد وثوق انتخاب خواهد شد.

ماده ۱۹ - رییس مجتمع موظف است تمهیدات لازم برای دریافت گزارش‌های مردمی و سازمان‌های مردم نهاد و تشویق و حمایت از گزارشگران فساد را در خصوص جرایم مذکور در این دستورالعمل فراهم نماید. در صورتی که هویت گزارش‌دهندگان مشخص نباشد، سرپرست دادسرا موظف است قبل از شروع به رسیدگی، صحت و سقم موضوع گزارش را بررسی نماید.

تبصره - سازوکار حمایت و تشویق گزارشگران مردمی فساد حداکثر ظرف ۳ ماه از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل در چارچوب قوانین موجود و اختیارات قوه قضائیه توسط شورا تهیه و به تصویب رئیس قوه قضائیه خواهد رسید.

ماده ۲۰ - رئیس مجتمع مکلف است ضمن اهتمام ویژه به رعایت مفاد «دستورالعمل حفظ کرامت و ارزشهای انسانی در قوه قضائیه، مصوب ۱۳۹۸/۴/۲۲ رییس قوه قضائیه» در این مجتمع، سازوکار لازم برای گزارش‌گیری تخلفات از مردم و مراجعین و اخذ نظرات آنها را در خصوص عملکرد قضات و پرسنل مجتمع به منظور ارزیابی و اعمال تشویق و تنبیه ایجاد نماید.

ماده ۲۱ - رئیس مجتمع مکلف است در راستای حفظ و ارتقاء دانش و توان تخصصی قضات مجتمع در راستای رسیدگی تخصصی به پرونده‌ها، برنامه ریزی و اقدامات لازم را بعمل آورد.

ماده ۲۲ - مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه موظف است نسبت به تهیه کلیه زیرساخت‌ها و سامانه‌های الکترونیکی مورد نیاز مجتمع، اقدامات لازم را در اسرع وقت بعمل آورد.

ماده ۲۳ - مرکز رسانه قوه قضائیه موظف است برای اطلاع‌رسانی و مدیریت افکار عمومی در پرونده‌های مهم مجتمع پیوست رسانه‌های تهیه و حسب درخواست رییس مجتمع نسبت به ضبط و تصویر برداری رسیدگی‌های قضایی اقدام نماید.

تبصره - دعوت از سایر مراکز خبری جهت حضور و پوشش خبری دادگاههای مجتمع بعهد مرکز رسانه می‌باشد.

ماده ۲۴ - هر گونه اطلاع‌رسانی خبری در مورد پرونده‌های مجتمع با هماهنگی سخنگوی قوه قضائیه و ترجیحاً توسط شخص سخنگو انجام می‌پذیرد.

ماده ۲۵ - در اجرای تبصره ماده ۳۶ قانون مجازات اسلامی، دادنامه‌های قطعی مشتمل بر محکومیت در پایگاه اطلاع‌رسانی مجتمع بارگذاری و در اختیار رسانه ملی و روزنامه‌های کثیرالانتشار قرار می‌گیرد.

ماده ۲۶ - با توجه به پیشنهاد رییس کل دادگستری استان تهران، مجتمع تخصصی ویژه رسیدگی به جرائم اقتصادی در ضلع شمالی دادگستری کل استان تهران (محل سابق دادگاههای تجدیدنظر استان) مستقر می‌گردد. تغییر محل آن با رییس قوه قضائیه است.

ماده ۲۷ - رییس کل دادگستری استان و دادستان عمومی و انقلاب تهران باید ظرف حداکثر ده روز نسبت به استقرار و راه اندازی شعب مجتمع اقدام نمایند.

ماده ۲۸ - مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه و سایر نهادهای ذیربط امکان دسترسی لازم برای شناسایی اموال متهمان و ابلاغ قرار توقیف اموال، ممنوع‌المعامله شدن و ممنوع‌الخروجی متهمان و استعلام از بانک‌های اطلاعاتی موجود توسط نمایندگان ضابطان و سازمانهای تابعه قوه قضائیه در مجتمع را فراهم می‌نمایند.

ماده ۲۹ - این دستورالعمل مشتمل بر ۲۹ ماده و ۱۲ تبصره در تاریخ ۱۳۹۸/۵/۱۳ به تصویب رییس قوه قضائیه رسید.

رئیس قوه قضائیه - سیدابراهیم رئیسی

شماره ۹۰۰۰/۵۵۷۷۷/۱۰۰

جناب آقای اکبر پور

رئیس محترم هیأت مدیره و مدیرعامل روزنامه رسمی کشور

بخشنامه شماره ۹۰۰۰/۵۵۷۷۱/۱۰۰ مورخ ۱۳۹۸/۵/۱۵ ریاست محترم قوه قضائیه

در خصوص «اعطای مرخصی به زندانیان به مناسبت عید سعید غدیر خم» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ایفاد می‌گردد.

مدیرکل دبیرخانه قوه قضائیه - دکتر محسن محدث

شماره ۹۰۰۰/۵۷۳۱۰/۱۰۰

بخشنامه به واحدهای قضایی و دادسراهای سراسر کشور

به مناسبت فرا رسیدن عید سعید غدیر و نیز در پیش بودن ایام سوگواری سرور و سالار شهیدان حضرت اباعبدالله الحسین «علیه‌السلام» با هدف بهره‌مندی زندانیان و نیز آثار مثبت و سازنده حضور زندانیان در کنار خانواده و شرکت در مجالس معنوی ایام حسینی و به منظور نیل به اهداف عالی در بازسازی اجتماعی و اخلاقی زندانیان و نیز

الف - زندانیان محکوم به حبس:

- محکومین به حبس ابد به شرط تحمل حداقل ۵ سال حبس.
 - محکومین به حبس بیش از ۱۰ سال به شرط تحمل حداقل یک سال حبس.
 - محکومین به حبس بیش از ۵ سال تا ۱۰ سال به شرط تحمل شش ماه حبس.
 - محکومین به حبس بیش از یک سال تا ۵ سال به شرط تحمل دو ماه حبس.
 - محکومین به یک سال حبس و کمتر از آن به شرط تحمل حداقل یک ماه حبس.
- تبصره: محکومین به حبس یا حبس و جزای نقدی که باقی‌مانده محکومیت آنها کمتر از شش ماه باشد، مرخصی منتهی به آزادی اعطاء می‌شود.

ب - زندانیان محکوم به جزای نقدی:

- محکومین به جزای نقدی که باقی‌مانده محکومیت آنها بیش از یکصد و بیست میلیون ریال باشد به شرط تحمل حداقل دو ماه حبس.

- محکومین به جزای نقدی که باقی‌مانده محکومیت آنها بیش از هفتاد میلیون ریال تا یکصد و بیست میلیون ریال باشد، به شرط تحمل حداقل یک ماه حبس.

تبصره: محکومین به جزای نقدی که باقی‌مانده محکومیت آنها تا هفتاد میلیون ریال باشد مرخصی منتهی به آزادی اعطاء می‌شود.

ج - محکومین به پرداخت دیه و محکومین مالی:

زندانیانی که به دلیل عجز از پرداخت دیه در بازداشت هستند و همچنین دارندگان محکومیت‌های مالی، صرف نظر از مدت اقامت در زندان از مرخصی موضوع این بخشنامه برخوردار خواهند بود.

تبصره: در مورد محکومین موضوع این بند که دارای شاکی‌های متعدد می‌باشند، چنانچه در زمان بهره‌مندی از مرخصی یا تمدید آن موفق به اخذ رضایت برخی از شکات گردند تمدید مجدد مرخصی به منظور اخذ رضایت از سایر شکات بلامانع است.

د - مفاد این بخشنامه شامل مرتکبین جرائم ذیل نخواهد بود:

محکومین جرائم سرقت‌های مسلحانه و مقرون به آزار، جاسوسی، اقدام علیه امنیت کشور، آدم‌ربائی، جرائم باندی و سازمان‌یافته، تجاوز به عنف، دایرکردن مراکز فساد و فحشاء، اسیدپاشی، اخلال در نظام اقتصادی، قاچاق مشروبات الکلی، محکومین به قصاص و اعدام و حدود شرعی، محکومین دارای سه سابقه محکومیت به ارتکاب همان جرم، محکومینی که به شرارت مشهورند، قاچاق مسلحانه و یا عمده مواد مخدر و روان‌گردان‌ها و سایر محکومینی که اخلاق و رفتار آنها در زندان به گونه‌ای بوده که بنا به نظر دادستان یا قاضی اجرای احکام کیفری یا رئیس زندان یا شورای طبقه‌بندی شایستگی برخوردار از مرخصی را ندارند.

تبصره یک: در مورد محکومین مواد مخدر که میزان محکومیت آنان بیش از پنج سال باشد، ترتیبی اتخاذ گردد هر چهل و هشت ساعت یکبار خود را به مراجع انتظامی محل سکونت خویش معرفی نمایند.

تبصره دو: منظور از قاچاق عمده مواد مخدر و روان‌گردان‌ها بیش از ۱۰۰ کیلوگرم تریاک و ملحقات آن و بیش از ۲۰۰ گرم هرویین و روان‌گردان‌ها و ملحقات آن می‌باشد. دادستان‌های سراسر کشور ملزم به اجرای این بخشنامه بوده و دادستان کل کشور بر حسن اجرای آن نظارت خواهند نمود.

رئیس قوه قضائیه - سیدابراهیم رئیسی

شماره ۹۸۰۰۵۱۶

بسمه تعالی

جناب آقای اکبر پور

رئیس محترم هیأت مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

با سلام

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری بشماره دادنامه ۹۸۰۹۹۷۰۹۰۵۸۰۱۰۳۱۳ مورخ ۱۳۹۸/۳/۷ جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - مهدی دربین

تاریخ دادنامه: ۱۳۹۸/۳/۷ شماره دادنامه: ۳۱۳ شماره پرونده: ۵۱۶/۹۸
مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری.
اعلام کننده تعارض: آقای سعید سلطانی آذر به وکالت از آقای حسین هاشمی شرف آبادسلفی

موضوع: اعلام تعارض در آراء صادر شده از شعب دیوان عدالت اداری
گردش کار: آقای سعید سلطانی آذر به وکالت از آقای حسین هاشمی شرف آبادسلفی به موجب دادخواستی اعلام کرده است که:
 ریاست محترم هیأت عمومی دیوان عدالت اداری
 با سلام و عرض تهیت

احتراماً با تقدیم وکالت از آقای حسین هاشمی شرف آبادسلفی به استحضار می‌رساند: آقایان قهرمان و حسین هر دو هاشمی شرف آبادسلفی به موجب تعهد نامه رسمی شماره ۷۰۸۷۸ - ۱۳۸۶/۱۲/۷ در مقابل اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان کهگیلویه و بویراحمد (به عنوان متعهدله) و به عنوان متقاضیان اجرای طرح زراعت متعهد گردیدند که هیچ گونه دامی در اراضی مورد تقاضای نگهداری ننموده و تمامی پروانه‌های چرای دام خود را نیز ابطال نمایند و به دنبال این تعهدنامه کمیته فنی اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان به موجب مصوبه مورخ ۱۳۸۷/۴/۶ (بند ۲۲ مصوبه) واگذاری اراضی مورد تقاضای آقایان قهرمان و حسین هاشمی را مصوب نموده و مراتب طی نامه شماره ۱۰۶۶۰/۷۹ - ۱۳۸۷/۴/۱۶ به ریاست شورای عالی جنگل مراتع و آبخیزداری سازمان اعلام گردیده است.

آقایان قهرمان و حسین هاشمی به علت عدم اجرای مصوبات فوق الذکر و علیرغم ابطال چرای دام ناگزیر از طرح دعوا در دیوان عدالت اداری با موضوع الزام طرف شکایت به اجرای مصوبات و صدور پروانه زراعت گردیده که پرونده مشارالیهم هر دو به شعبه ۷ بدوی دیوان عدالت اداری با شماره بایگانی‌های ۹۱۲۷۴۸ و ۹۱۲۷۵۸ ارجاع و نسبت به هر دو موفق به اخذ رأی ورود شکایت هر دو نفر از شعبه شده و با اعتراض خواننده (اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان کهگیلویه و بویراحمد) به شعبه ۳ (۷ سابق) تجدیدنظر دیوان عدالت اداری ارجاع و شعبه مذکور علیرغم اینکه خواسته هر دو نفر در خصوص اجرای مصوبات یک کمیته و یک تقاضا و به موجب تعهدات داده شده ضمن یک تعهدنامه و دارای حقوق کاملاً یکسان بوده اند که حتی اراضی مورد تقاضا چسبیده به هم بوده اند، آراء متعارض با یکدیگر صادر کرده و ابتدائاً رأی صادره بدوی به نفع آقای حسین هاشمی را نقض نموده و سپس رأی بدوی آقای قهرمان هاشمی را عیناً تأیید می‌نماید. لذا با عنایت به مطالب معنونه و صلاحیت هیأت عمومی دیوان عدالت اداری نسبت به رسیدگی آراء متعارض صادره تقاضای رسیدگی وفق فصل رسیدگی در هیأت عمومی و نقض دادنامه صادره به شماره صادره از شعبه ۳ (۷ سابق) اداری به شماره ۹۴۰۹۹۷۰۹۵۵۷۰۰۴۲۷/۱۳۰ را دارد.

گردش کار پرونده‌ها و مشروح آراء به قرار زیر است:

الف: شعبه ۷ بدوی دیوان عدالت اداری در رسیدگی به پرونده شماره ۹۱۰۹۹۸۰۹۵۸۰۰۰۲۲۶ با موضوع دادخواست آقای حسین هاشمی شرف آباد با وکالت آقای سیدعلی محمدخادمی به طرفیت اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان کهگیلویه و بویراحمد و به خواسته الزام به اجرای تبصره ۲۲ کمیته فنی مورخ ۱۳۸۷/۴/۶ مبنی بر اظهارنظر و پاسخ به مدیریت امور اراضی استان جهت واگذاری ۳۱/۷ هکتار اراضی به موجب دادنامه شماره ۹۳۰۹۹۷۰۹۰۰۷۰۱۱۶۳ - ۱۳۹۳/۵/۱۱ به شرح زیر رأی صادر کرده است:

نظر به اینکه شاکی به تعهدات خویش راجع به حذف دام اقدام و تقاضای ایشان در کمیته فنی نیز مطرح که مورد تصویب واقع شده لذا صرف مشاعی بودن مراتع مزبور و یا اعتراض بدون دلیل اشخاصی موجبات تضییع حق شاکی را فراهم نساخته بلکه بر اساس ممیزی صورت گرفته در سنوات گذشته شاکی ذیحق در مراتع مد نظر بوده که این مطلب نیز واقع شده بنابراین در اجرای مواد ۱۱ و ۶۳ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری و بند ۲ ماده ۴۷ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت حکم به ورود شکایت مشارالیه صادر و اعلام می‌شود. این رأی ظرف مدت بیست روز پس از ابلاغ قابل اعتراض در شعب تجدیدنظر می‌باشد.

در اثر تجدیدنظرخواهی از رأی مذکور، شعبه ۷ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری به موجب دادنامه شماره ۹۴۰۹۹۷۰۹۵۵۷۰۰۴۲۷ - ۱۳۹۴/۱/۳۰ با استدلال زیر چنین رأیی صادر کرده است:

نظر به اینکه مراتع برای چرای دام بوده و متعلق به دولت است و واگذاری آن به اشخاص بر اساس ضوابط و مقرراتی است که در این زمینه تهیه و تنظیم نشده است و باید افرادی که در منطقه‌ای از مراتع با همدیگر مشغول به دامداری بوده و در صورت خروج بخشی از وضعیت مرتع به امر کشاورزی باید سایر مرتع داران نیز با این امر موافقت داشته باشند و الا تغییر در بخش کوچک مشکلات زیادی را برای سایر به وجود خواهد آورد و از این حیث تجدیدنظرخواهی وارد تشخیص و به استناد ماده ۷۱ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری ضمن نقض رأی بدوی حکم به رد شکایت صادر و اعلام می‌گردد. رأی صادره قطعی است.

ب: شعبه ۷ بدوی دیوان عدالت اداری در رسیدگی به پرونده شماره ۹۱۰۹۹۸۰۹۵۸۰۰۰۱۵۵ با موضوع دادخواست آقای قهرمان هاشمی با وکالت آقای سیدعلی محمدخادمی به طرفیت اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان کهگیلویه و بویراحمد و به خواسته الزام به اجرای تبصره ۲۲ کمیته فنی مورخ ۱۳۸۷/۴/۶ مبنی بر اظهار نظر و پاسخ به مدیریت امور اراضی استان جهت واگذاری ۳۷/۱۲۵۸ هکتار اراضی به موجب دادنامه شماره ۹۳۰۹۹۷۰۹۰۰۷۰۱۱۶۲ - ۱۳۹۳/۵/۱۱ به شرح زیر رأی صادر کرده است:

نظر به اینکه شاکی به تعهدات خویش راجع به حذف دام اقدام و تقاضای ایشان در کمیته فنی نیز مطرح مورد تصویب واقع شده لذا صرف مشاعی بودن مراتع مزبور و یا اعتراض بدون دلیل افرادی موجبات تضییع حق شاکی را فراهم نساخته بلکه بر اساس ممیزی صورت گرفته در سنوات گذشته شاکی ذیحق در مراتع مد نظر بوده که این مطلب نیز مورد تأیید اداره طرف شکایت نیز واقع شده بنابراین در اجرای مواد ۱۱ و ۶۳ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری و بند ۲ ماده ۴۷ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت حکم به ورود شکایت مشارالیه صادر و اعلام می‌شود. این رأی ظرف مدت بیست روز پس از ابلاغ قابل اعتراض در شعب تجدیدنظر می‌باشد.

رأی مذکور به موجب رأی شماره ۹۴۰۹۹۷۰۹۵۵۷۰۰۹۷۱ - ۱۳۹۴/۴/۱۳ شعبه ۷ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری تأیید شده است.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۳۹۸/۷/۳ با حضور معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

اولاً: تعارض در آراء محرز است.

ثانیاً: از آنجایی که مطابق تبصره ۲ ماده ۴ دستورالعمل ضوابط واگذاری اراضی منابع ملی و دولتی برای طرحهای کشاورزی تولیدی و غیرکشاورزی مصوب ۱۳۸۵/۱/۲۱ وزارت کشاورزی، پروانه چرا (پروانه بهره برداری مراتع) به استناد تبصره ۱ ماده ۴۷ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب سال ۱۳۸۰ مدرک معارض محسوب شده و واگذاری اراضی محدوده پروانه بهره برداری با رعایت حقوق دارندگان ذیحق پروانه چرا خواهد بود و همچنین بر اساس ماده ۱ آیین‌نامه اجرایی تبصره ۱ بند ۵ الحاقی ماده ۸۴ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین، واگذاری اراضی محدوده پروانه بهره برداری با رعایت حقوق دارندگان پروانه بهره برداری بر اساس این آیین‌نامه مقرر شده است و در آیین‌نامه اجرایی مزبور صرفاً در بند ج ماده ۲ آن حقوق انتفاع بهره برداران صاحب پروانه را به واسطه صدور مجوز برای تعلیف دام آنها در مرتع دانسته است، بنابراین در موضوع خواسته خواهانها مبنی بر اجرای بند ۲۲ کمیته فنی مورخ ۱۳۸۷/۴/۶ که بدون رعایت حقوق انتفاع صاحبان پروانه مرتع مشاع تصویب شده رأی به رد شکایت شعبه سوم تجدیدنظر دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۹۴۰۹۹۷۰۹۵۵۷۰۰۴۲۷ - ۱۳۹۴/۱/۳۰ صحیح و موافق مقررات تشخیص شد. این رأی به استناد بند ۲ ماده ۱۲ و ماده ۸۹ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ برای شعب دیوان عدالت اداری و سایر مراجع اداری مربوط در موارد مشابه لازم‌الاتباع است.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

معاون قضایی دیوان عدالت اداری - مرتضی علی اشراقی